

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23.03.2006
Sayı : 378

2/740
20099-50807

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

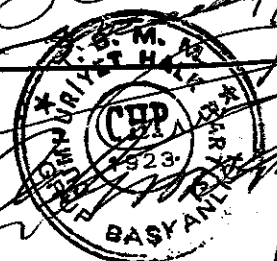
Çocuk Emegi İle Üretilmiş Malların İthalatının Yasaklanmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ilişiktedir. Gereğini saygılarımla arz ederim.

H. Ülke

HAKKI ÜLKÜ
İZMİR MİLLETVEKİLİ

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	-Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Kom.	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih	30.3.2006 2/740
M. L.İ.İ.	MMK 37
Başkan	H. Ülke

ADI VE SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
Dr. İsmail Değerli	Ankara	
Mehmet KARTAL	VAN	
Mehmet Ak Arıkan	Eskişehir	
Kemal SAĞ	Adana	
Mahm AKYÜZ	İstanbul	
Ahmet Ersoy	Ahtahi	
Nurettin İnan	Sivas	
Mustafa Bayraktar	Bursa	
İftuh Ötkan	Manisa	
Muhammed Toprak	İzmir	
M. Meant ÖZAKCAN	Aydın	
Feridun Baloğlu	Antalya.	
Muhammed Kılıç	Malatya	
Feridun Ayıncı	Çorum	
İzzet Çetio	Kocaeli	
Yusuf Kılıçoğlu	İstanbul	
Mehmet Kömür	Antalya	
Osman Özcan	Antalya	
HARUN AKIN	ZONGULDAK	
R. Kerim ÖZKAN	BURDUR	
Canan Arıman	İzmir m.	
Bülent Barabılı	İzmir Mu	
Türker Müşgüllü	İzmir Mu.	
Adisla Fışek	Antalya	

GENEL GEREKÇE

Bugün dünyada milyonlarca çocuk, fiziksel, zihinsel, eğitsel, sosyal, duygusal, ve kültürel gelişimlerine zarar veren ve ulusal yasalarla, uluslararası standartlara uygun olmayan koşullarda çalışmaktadır. Günümüzde çalışan çocukların sayısını kesin olarak söylemek mümkün olmasa da, Uluslar arası Çalışma Örgütü'nün (ILO) araştırmalarına göre dünyada 5-14 yaş grubunda 250 milyon çalışan çocuk bulunduğu, 12-17 yaş grubu 283 milyon çocuğun çalıştığı için okula devam edemediği tahmin edilmektedir.

Çocuk işçiliği sorunu gelişmekte olan her ülke için olduğu gibi, Türkiye için de önem taşıyan bir konudur. ILO'nun katkısıyla Türkiye İstatistik Kurumu, TÜİK (o zamanki adıyla Devlet İstatistik Enstitüsü) tarafından gerçekleştirilen, Ekim 1999 Çocuk İşgücü Anketi temel göstergelerine bakıldığında Türkiye genelinde 6-17 yaş grubu arasında bulunan 16,088,000 çocuğun içerisinde ekonomik faaliyette bulunanların oranı %10.2 (1,635,000 kişi) olarak tahmin edilmiştir. Bugün ise bu rakamın 4 milyona yaklaştığı tahmin edilmektedir.

Gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde, 15 yaşın altındaki çocuklar kaçak çalıştırıldıkları için tam anlamıyla sömürüye maruz kalmaktadırlar. İşçi haklarından ve sosyal güvenlik haklarından yararlanamamakta ve günde 10-12 saat, tek öğün yemekle asgari ücretin çok altında bir rakamla çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

"Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1999 yılında Cenevre'de yapılan 87. Genel Konferansında kabul edilen 182 sayılı "Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemler Sözleşmesi"; devletimizce, TBMM'de 25.01.2001 tarihinde 4623 sayılı kanun olarak, onaylanarak kabul edilmiştir.

18 yaşın altındaki herkes bu sözleşmenin amaçları bakımından çocuk kabul edilmekte ve sözleşmenin 1. maddesine göre de sözleşmeyi kabul eden her ülke; acil bir sorun olarak en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin yasaklanmasını ve ortadan kaldırılmasını temin edecek ivedi ve etkin önlemleri almakla yükümlü kılınmaktadır.

Sözleşmede ifade edilen kötü şartlardaki çocuk işçiliğinin bazı türleri ise; "çocukların alım-satımı ve ticareti, borç karşılığı veya bağımlı olarak çalıştırılması ve askerî çatışmalarda çocukların zorla ya da zorunlu tutularak kullanılmasını da içerecek şekilde zorla ya da mecburi çalıştırılmaları gibi kölelik ve kölelik benzeri uygulamaların tüm biçimleri (madde 3-a) ile "doğası veya gerçekleştirildiği koşullar itibariyle çocukların sağlık, güvenlik veya ahlaki gelişimleri açısından zararlı olan işler" (madde 3-d) olarak sayılmıştır.

Sözleşmenin 5. Maddesi'nde, Her Üye (ülke), işçi ve işveren kuruluşlarına danıştıktan sonra bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasını izleyecek uygun mekanizmalar kurar ya da belirler." denmiştir.

Öte yandan, 7-8 Aralık 2000 tarihlerinde Nice'te kabul edilen ve AB vatandaşlarının temel haklarını ve AB'nin vatandaşlarına karşı sorumluluklarını düzenleyen "Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı"nın 32. maddesinde de "Çocuk işçi çalıştırmanın yasaklanması ve çalışan gençlerin korunması" kabul edilmiştir. Buna göre "Çocuk işçi çalıştırılması yasaktır. Gençler için daha elverişli olabilecek kurallar saklı kalmak üzere ve sınırlı istihkama dışında istihdam edilmek için asgari yaş sınırı, zorunlu eğitimin tamamlanması için belirlenen asgari yaştan daha düşük olamaz."

Bu bağlamda Türkiye'nin de taraf olduğu bu uluslararası antlaşma ve sözleşmeler gereğince çocuk emeğinin sömürülmesi yönündeki her türlü uygulamayı engelleyerek, çocukların yaşlarına ve sosyo-ekonomik koşullarına uygun koruma mekanizmalarını hayata geçirmesi gerekmektedir.

Bu amaçları gerçekleştirmenin bir yolu olarak "üretiminde 15 yaş altındaki çocukların "kullanıldığı" ürünlerin ithal edilmesi ve bu şekilde üretilen ürünlerin Türkiye'de satışının engellenmesi, önemli ve ciddi bir adım olacaktır.

Böylece dünyada 15 yaş altındaki çocukların emeğinin sömürülmesiyle üretim yapılmasında, ülkemizin olumsuz yöndeki dolaylı etkisi ortadan kaldırılmış olacağı gibi küresel sermayenin de bu anlamdaki sömürüsü azaltılacak ve belli ölçüde kontrol altına alınacaktır.

Bugün gelinen aşamada, yaygın çocuk emeği sömürüsü, dünya piyasalarında rekabet gücümüz ve özellikle **tekstil** gibi önemli ihracat sektörlerimiz açısından ciddi bir handikap yaratmaktadır. Bu açıdan kanun, kimi ülkelerin çocuk emeğini, karın tokluğuna çalıştırma gibi yöntemlerle sömürerek yarattığı yerli üreticilerimiz aleyhine olan avantajların da, ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır.

Bu çaba, ülkemizde uluslararası sözleşmelere ve iş yasalarına uygun olarak üretimde bulunan yerli üreticilerimizin korunmasını sağlayacağı gibi kuşkusuz Türkiye'deki çocuk emeği sömürüsünün engellenmesi yönünde caydırıcılığı arttıracaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile kanunun amacı açıklanmaktadır

Madde 2- Kapsam maddesidir. Madde ile kanunun amacı doğrultusunda “çocuk” teriminin belirlendiği yaş sınırı açıklanmakta, hangi alanlarda düzenleme yapılacağı belirtilerek, kanunun kapsamının sınırları çizilmektedir.

Madde 3- Madde ile çocuk emeği ile üretilen mallara ilişkin kanunda adı geçen terim ve tanımlamaların açıklaması yapılmaktadır.

Madde 4- Madde ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde Çalışma Genel Müdürlüğü’ne bağlı olmak üzere “Çocuk İşçiliği Önleme Komitesi”nin ve “İzleme ve Denetleme Kurulu”nun yapıları ve işlevleri düzenlenmekte, komitenin oluşumu ve çalışma şekli bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmaktadır.

Madde 5- Maddeyle ithal edilen ürünlerin çocuk emeği içermediğine ilişkin her türlü kontrol ve sertifikalandırma işlemlerini yapacak sertifikasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi düzenlenmektedir.

Madde 6- Maddeyle Türkiye Cumhuriyetine ithal edilen ürünlerin, üretiminde çocuk emeğinin kullanılmadığına dair gerekli sertifika, denetim raporu ve bunlardan oluşan beyanın ülkeye girişte sunulmasına dair zorunluluk düzenlenmiştir

Madde 7- Bu kanunun uygulama esaslarının Bakanlıkça kanunun amaçlarına uygun olarak çıkarılacak yönetmeliklerle düzenleneceği açıklanmaktadır.

Madde 8- Maddeyle Türkiye’ye ithal edilen ürünlerin üzerinde bunların üretiminde ve girdilerinde çocuk emeği kullanılmadan üretildiklerine dair etiket, logo veya ibarelerin bulunması zorunluluğu getirilirken, bu ürünlerin tanıtım ve reklamlarının tüketiciyi yanıltmayacak şekilde olması gerektiği düzenlenmektedir.

Madde 9- Maddeyle üretiminde ve kullanılan girdilerinde çocuk emeği içermediğine ilişkin sertifikası olmayan ürünlerin ithalatı yasaklanmaktadır.

Madde 10- Maddeyle kanunun amacına uygun her türlü denetim faaliyetlerinin Bakanlık tarafından yapılacağı düzenlenmektedir.

Madde11- Maddeyle Bakanlık tarafından yapılacak denetim biçimleri açıklanmaktadır.

Madde 12- Bakanlığın re’sen yapacağı denetim düzenlenmektedir.

Madde 13- Denetim biçimlerinden biri olarak “Bireysel İnceleme Dilekçelerinin” kapsamı ve niteliği açıklanırken, dilekçelerin içeriğine ilişkin usul ve esaslarının yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

Madde 14- Bireysel İnceleme Dilekçelerinin işleme konulmasına ilişkin işlemler açıklanmaktadır.

Madde 15- Kanunun hükümlerine uymayanlar hakkında uygulanacak cezai yaptırımlar düzenlenmiştir

Madde 16- Maddeyle cezaların tahsiline, tahsil edilen paraların kullanımına ilişkin esaslar ile bu cezalara yapılacak itirazların yöntemi ve niteliği açıklanmaktadır

Geçici Madde 1- Maddeyle kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerin çıkarılma süresi ve yetkili makamlar gösterilmiştir.

Madde 17- Yürürlük maddesidir.

Madde 18- Yürütme maddesidir.

ÇOCUK EMEĞİ İLE ÜRETİLMİŞ MALLARIN İTHALATININ YASAKLANMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; ihracat mallarının üretiminde 15 yaş altındaki çocukların istihdam edilmesinin en aza indirilmesi doğrultusunda, 15 yaş altındaki çocuklar tarafından yurtdışında üretilmiş ürünlerin ithalatını ve satışa sunulmasını engellemek, işyerinde çocukların ticari anlamda sömürülmelerini önlemeye ilişkin aktiviteleri ve programları desteklemek; diğer ulusları bu ürünlerin ticaretinin engellenmesine katılımı ve aktivitelerin ve programların desteklenmesi konusunda cesaretlendirmek için gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun, 15 yaş altında çalıştırılan çocuklar tarafından üretilen ürünlerin ithalatının yasaklanması ve buna ilişkin kontrol ve sertifikasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi ve Bakanlığın denetim usul ve esasları ile yetki, görev ve sorumluluklara dair hususları kapsar.

Tanımlar

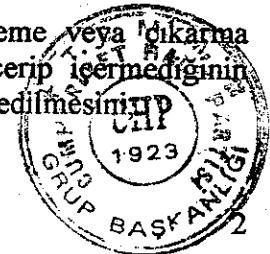
MADDE 3.- Bu Kanunda geçen;

- a) **Bakanlık:** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- b) **Çocuk:** Miladi takvime göre 15 yaşına ulaşmamış bireyi veya ilgili ülkenin çocuğu birey olarak ele alan ulusal yasalarında, Miladi takvime göre 14 yaşına ulaşmamış bireyi,
- c) **Etkin Belirleme Süreci:** Yabancı sanayi veya yerli ihracatçı firmanın kontrol veya gözetim altına alındığı zaman aralığını,
- ç) **Giriş:** Türkiye Cumhuriyeti toprağındaki gümrüklere malın giriş yapılmasını veya tüketim amacıyla depolardan çekilmesini,
- d) **İşveren:** Yazılı veya sözlü bir iş sözleşmesine dayanarak işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliğı olmayan kurum ve kuruluşları,
- e) **Alt-işveren:** Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde iş alan ve bu iş için görevlendirdiğı işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliğı olmayan kurum ve kuruluşları,
- f) **İşyeri:** İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiğı birimi,

- g) **Çıkarma:** Maden çıkarma, taş ocağından kazıp çıkarma, pompalama ve diğer çıkarma araçlarını,
- h) **Yabancı Sanayi:** Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında bir maddenin tamamını veya bir bölümünü üreten, imal eden, birleştiren, işleyen veya çıkaran herhangi bir kuruluşu,
- ı) **Ev Sahibi Ülke:** Yabancı sanayinin yerleştiği herhangi yabancı ülkeyi ve yabancı ülkenin gümrük amacıyla ayrı ayrı kayıt altına alınmış mülkiyetini veya toprağını (ülkedeki, mülkiyetindeki veya toprağındaki özel amaçla belirlenmiş bölgeler dahil olmak üzere),
- i) **İmal Edilen Madde:** Üretilen, birleştirilen veya işlenen herhangi malı içermekle birlikte, bu tanımın dışında ham halde giriş yapılan madeni kaynakları, ham petrol ve türevlerini (yeraltı kaynaklarını); girişinde yıkama, parçalama, öğütme, toz haline getirme, eleme, kalburdan geçirme veya yoğunlaştırma gibi işlemleri; su basma, magnetik ayırma veya diğer mekanik veya fiziksel süreçlerden geçirilerek elde edilen madenleri,
- j) **Çocuk Emegi Ürünü:** Çocuğun imalat, üretim, birleştirme, işleme veya çıkarma süreçlerine, tamamında veya belirli bir bölümünde dahil olarak ve çocuk emeginin bir mükafatın (kimin verdiği önemli olmamak üzere), geçinecek şeyin, malın veya hizmetlerin veya yukarıdakilerin kombinasyonundan oluşan şeylerin değişimi için çalıştırılması veya zorunlu çalışma- kölelik benzeri koşulların altında çalıştırılması veya zehirli maddelere maruz olma veya ciddi sağlık tehdidi içer çalışma koşullarında çalıştırılması sonucu elde edilen ürünü,
- k) **Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu:** Üretilen, birleştirilen veya işlenen herhangi bir ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek ve sertifikalandırmak üzere **Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,**
- l) **Kontrol kuruluşu:** Üretilen, birleştirilen veya işlenen herhangi bir ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek üzere, **Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,**
- m) **Sertifikasyon kuruluşu:** Tüm kontrolleri tamamlanmış ürün veya girdiyi, kontrol kuruluşunun yaptığı kontrol ve bu kontrole ilişkin bilgi ve belgeler ile gerek duyulan hallerde yaptıracağı analizlere dayanarak sertifikalandırmak üzere **Bakanlık tarafından yetki verilmiş tüzel kişileri,**
- n) **Yetkilendirilmiş kuruluş:** Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu, kontrol kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,
- o) **Kontrol:** Bir maddenin üretim, imalat, birleştirme, işleme veya çıkarma faaliyetlerinin bu Kanuna uygun olarak çocuk emegi içerip içermediğinin belirlenmesi, düzenli kayıtların tutulması, sonuçların rapor edilmesininin

- ö) **Kontrolör:** Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına veya kontrol kuruluşu adına, üretim faaliyetinin her aşamasının ilgili mevzuata göre uygulanmasını kontrol etmek üzere, **Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,**
- p) **Sertifikatör:** Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu adına, kontrolü tamamlanmış ürünün veya girdinin çocuk emeği içermediğini onaylamak üzere, **Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek kişiyi,**
- r) **Denetim:** Üretim faaliyetlerinin, bu Kanuna uygun olarak yapılıp yapılmadığını tespit etmek amacıyla, yetkilendirilmiş kuruluşlar, işletmeler ve müteşebbisler ile kontrolör ve sertifikatörlerin, **Bakanlık veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi verilen kuruluşlarca yapılan her türlü denetimini,**
- s) **Sertifikasyon:** Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, ürünün veya girdinin mevzuata uygun olarak belgelendirilmesini,
- ş) **Sertifika:** Bütün kontrol yöntemlerinin uygulanması sonucu işletmenin, ürünün veya girdinin mevzuata uygun olduğunu gösteren belgeyi,
- t) **Etiket:** ithal edilen ürünün veya ambalajın üzerinde yer alan, ürünü tanıtan veya içindekini belirten herhangi bir kelime, detay, ticarî marka, tescilli marka, paket üzerinde yer alan resim, sembol, doküman, ilan, tabela veya tasma gibi her türlü yazılı ve basılı bilgi ve materyali,
- u) **Temiz Ürün Logosu:** Nitelikleri ve kullanımı bu Kanun kapsamında çıkarılacak yönetmelikte tanımlanan basılı işareti,
- ü) **Çalışma izni:** Bu Kanuna göre çalışacak kontrolör, sertifikatörlerin ile yetkilendirilmiş kuruluşlara, Bakanlık tarafından verilen izni, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Komiteler, Yetkilendirilmiş Kuruluşlar

Komitelerin oluşumu, yetki, görev ve sorumlulukları

MADDE 4.- Bu Kanunun uygulanmasında; çocuk emeği içeren ürünlerin ithalatının engellenmesi yönünde çalışmalar yapmak ve konu ile ilgili Bakanlık içi koordinasyon ve değerlendirme hizmetleri yapmak, ürünlerin çocuk emeği içermediğini gösteren etiketlerin ve sertifikaların standartlarını belirlemek, bu standartların tanıtımını ve uygulamasının denetimini sağlamak ve Bakanlığın konu ile ilgili faaliyet stratejilerini belirlemek üzere Bakanlık bünyesinde "Çocuk Emeğini Önleme Komitesi" kurulur.

Bu Komite; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından birer temsilci; çocuk emeği ve insan hakları ile ilgili sivil toplum örgütleri, işçi ve işveren sendikaları ve meslek kuruluşlarından üçer temsilci, üniversitelerin ilgili bölümlerinden ikişer temsilciden olmak üzere 21 kişiden oluşur.

Bu komitenin başkanlığını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının temsilcisi yürütür.

Ürünlerin çocuk emeği içerip içermediğine ilişkin kontrol ve denetimi yapmak, rapor hazırlamak ve gerektiğinde sertifikasyon yapmak üzere "İzleme ve Denetleme Kurulu" oluşturulur. Bu kurul; komitenin belirleyeceği çocuk hakları ve insan hakları ile ilgilenen sivil toplum örgütleri ve sendikalardan seçilen temsilcilerden olmak üzere en az on kişiden oluşur.

Bu komite ve kurula bağlı olarak, yeter sayıda alt komite oluşturulabilir.

Çocuk Emeğini Önleme Komitesinin oluşumu ve çalışma şekli ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yetkilendirilmiş kuruluşlar

MADDE 5.- Bu Kanunun uygulanmasında; ithal edilen ürünlerin çocuk emeği içermediğine ilişkin her türlü kontrol ve sertifikalandırma işlemleri, Bakanlıkça veya uluslararası geçerli bağımsız sertifikasyon kuruluşlarınca yapılır.

Bakanlık, Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya sertifikasyon kuruluşu tarafından sertifikalandırılmamış ürünler, "çocuk emeği içermez" adı altında satılamaz.

Uluslararası geçerli bağımsız sertifikasyon kuruluşları, çocuk hakları ve insan hakları örgütleri temsilcilerinin de bulunduğu yeterli ve tecrübeli personel kadrosu ile teknik alt yapıya sahip olmak zorundadır.

Uluslararası geçerli bağımsız sertifikasyon kuruluşları ile ilgili standartlar, bu Kanuna uygun olarak çıkarılacak yönetmelikte belirlenir. Bakanlık, sertifikasyon kuruluşlarının listesini derlemek, yenilemek ve belirli aralıklarla yayımlamak ile yükümlüdür. Sertifikasyon kuruluşları, Bakanlığa rapor vermek, bilgi ve belgelerini Bakanlık yetkililerine göstermek zorundadırlar.

Üretici firma veya ithalatçı yerli firmanın isteği üzerine Bakanlık sertifikasyon hizmeti verebilir. Sertifikasyon, komitenin belirleyeceği alt komiteler tarafından yapılır.

Üretici firma veya ithalatçı yerli firma belgelendirme yapmak istediği ürün ile ilgili beyanda bulunur. Firmanın ürün ile ilgili beyanı üzerine komisyon, beyanın doğruluğunu teyit etmek amacıyla denetim görevlilerini üretimin yapıldığı yer ya da yerlere gönderir.

Üretici firma veya ithalatçı firma, kontrol veya denetim amacı ile Bakanlık yetkilileri ile Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kuruluşların yetkililerine; işletmeye giriş izni vermek ve muhasebe kayıtları ile diğer ilgili dokümanlarını göstermek zorundadırlar. Yetkilendirilmiş kuruluşlar, elde ettikleri bu bilgi ve belgeleri, Bakanlık dışında üçüncü şahıslara veremezler.

Beyanın komisyon tarafından gözden geçirilmesi sırasında ortaya çıkan harcamalar üretici veya ithalatçı firma tarafından karşılanır. Harcamaların toplamı gözden geçirme sırasında ortaya çıkan idari harcamaların düzeyini aşamaz. Toplanan harçlar, Çalışma Bakanlığı'nın bütçesinde komite çalışmaları için ayrılır.

Yabancı Sanayi veya İthalatçı firma

MADDE 6.- Yabancı üretici veya yabancı ihracatçı firma veya ithalatçı yerli firma, ürünün Türkiye Cumhuriyeti topraklarındaki gümrüklere girişinde, üretimin herhangi aşamasında çocuk emeği kullanılmadığına dair taahhüdü içeren beyanda bulunur.

Yabancı üretici veya yabancı ihracatçı firmanın ürün ile ilgili beyanında, üretimin denetlemesini ve etiketlemesini gerçekleştiren sertifika kuruluşu ile yapılmış sözleşmenin örneği ve denetim raporları bulundurmak zorundadır.

Ürünün Türkiye Cumhuriyeti topraklarındaki gümrüklere girişini yerli ithalatçı firmanın yapması halinde, ithalatçı firma sertifika ve denetim raporlarını beyana eklemek durumundadır.

Beyanın şekli ve içeriği Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Esasları

MADDE 7.- Çocuk emeği içeren ürünlerin ithalatının yasaklanmasına ilişkin usul ve esaslar, bu yasanın amaçlarına sadık kalmak şartıyla, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İthal edilen ürünlerin ve girdilerin reklam ve tanıtımı

MADDE 8.- İthal edilen ürünlerin ve girdilerin etiket ve logoları, çocuk emeği çalıştırılmadığı veya çocuk emeği içermediğine ilişkin ibareleri veya sembolleri içerir. İthal edilen ürünlerin ve girdilerin etiket ve logoları, reklam ve tanıtımı; sahte, yanıltıcı veya ürünün üretim sürecine, orijinine ve üretim tekniklerine göre hatalı bir izlenim yaratacak, ürünün sahip olmadığı etki ve özellikle atıfta bulunacak biçimde olamaz ve tüketiciyi yanıltacak yazı, resim, şekil ve benzerlerini içeremez.

Ürünlerin ithalatı

MADDE 9.- Çocuk emeği içermediğine ilişkin sertifikası olmayan ürün veya girdiler ithal edilemez. Türkiye Cumhuriyeti gümrüklerine ihracatçı firma tarafından yapılan beyanlar, Çocuk Emegini Önleme Komitesi tarafından düzenlenecek kurallara uygun olarak yapılır. Uygun olmadığı veya gerçeğe aykırı beyan yapıldığı tespit edilen ürün ve girdilerin, yurt içine sokulması, dağıtılması ve satışının yapılmasına izin verilmez.

Denetim

MADDE 11.- Bu Kanunun uygulanmasında, her türlü denetim Bakanlık tarafından yapılır. Bakanlık denetimini re'sen ya da gerçek veya tüzel kişilerin inceleme talebi dilekçesi doğrultusunda gerçekleştirir.

Bakanlığın Re'sen Denetimi

MADDE 12.- Komite, ILO ve çeşitli insan hakları kuruluşlarının hazırladıkları raporların periyodik gözden geçirmelerinden hareketle, re'sen ilgili firmaların yapmış oldukları beyanların doğruluğunu inceleme altına alabilir.

İnceleme, "İzleme ve Denetleme Kurulu" tarafından yürütülür. Müteşebbisler, denetleme sürecinde kurulun belirlediği yetkililere, işletmeye ve üretim yapılan çalışma yer veya yerlerine giriş izni vermek ve muhasebe kayıtları ile diğer ilgili dokümanlarını göstermek zorundadırlar. Kurul Yetkilileri, elde ettikleri bu bilgi ve belgeleri, Bakanlık dışında üçüncü şahıslara veremezler.

Kurul ilgili firma hakkında en geç 90 gün içerisinde raporunu Komiteye sunar. Komite, Dış Ticaret Müsteşarlığına danışarak rapor hakkında kesin kararını verir. Karar metni bir hafta içinde Resmi Gazete'de ve Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanır. Raporun onaylanması halinde ithalatçı firmanın lisansı geçici süreyle veya tamamıyla iptal edilir. Rapor hakkında kararın kesinleşmesinin ardından ilgili firmanın itiraz hakkı saklıdır.

Bireysel İnceleme Dilekçesi Talebi

MADDE 13.- Gerçek veya tüzel kişiler ithal edilen ürünün üretiminin bir bölümünde veya tamamında çocuk emeği çalıştırılıp çalıştırılmadığı konusunda veya ithal edilen ürünün üzerindeki logo, sembol veya işaretlerin gerçekleri saptırdığı yönünde inceleme dilekçesi verebilir. Dilekçe, talebi destekleyici iddiaları ve kanıtları içermek zorundadır. Dilekçenin şekli ve içeriği, Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Alınan Dilekçe ile ilgili işlemler

MADDE 14.- Komite, dilekçenin alındığı tarihten itibaren en geç 90 gün içerisinde dilekçede yer alan iddiaların firma hakkında soruşturma yapılabilecek yeterlilikte olup olmadığına karar verir. Kararın olumlu veya olumsuz olmasına göre gerekçeleriyle birlikte açıklama dilekçe sahibine tebliğ edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Ceza Hükümleri, Cezaların Tahsili Ve İtiraz**

Ceza hükümleri

MADDE 15.- Bu Kanun hükümlerine uymayanlara uygulanacak cezai hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, ikiyüz bin YTL idarî para cezası verilir ve ithal edilen ürünlere el konulur.

b) 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket ettiği tespit edilenlere, iki yüz bin YTL idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde, yetki ve izin belgeleri iptal edilir. Başka ad ve unvan altında olsa dahi, bu Kanun kapsamında ithalatına izin verilmez.

Cezaların tahsili ve itiraz

MADDE 16.- Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları, Bakanlık veya o yerin en büyük mülki amiri tarafından verilir. İdarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerinde görülmesi halinde

durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur ve tahsil edilen para cezaları Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) "Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslar arası Programı (IPEC)" çerçevesinde kullanılmak üzere kuruluşun hesabına yatırılır ve el konulan mallar dünyadaki yoksul çocukların ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmak üzere adı geçen kuruluşa devredilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan yönetmeliklerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Yürürlük

MADDE 17.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

[Signature]
Gündüz DİNÇER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

